

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області в IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти і надалі очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, водночас позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** третій квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 13.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%. Найнижчі очікування в респондентів підприємств інших видів діяльності («мінус» 33.3%). Водночас респонденти підприємств торгівлі прогнозують відновлення зростання обсягів виробництва;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що інфляція не перевищить 7.5%, зменшилася до 51.4% (у попередньому кварталі – 62.2%), у цілому по Україні – 49.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **високий рівень девальвації національної валюти:** частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становила 94.4% (у попередньому кварталі – 86.8%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **незначне поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 2.8% (у попередньому кварталі – 13.2%), у цілому по Україні – 1.3% (таблиця). Найоптимістичніші очікування в респондентів підприємств інших видів діяльності;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 22.2% (у III кварталі 2020 року – 28.9%), у тому числі й обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 11.8% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **помірне зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 2.9% (у попередньому кварталі – 10.8%). **Обсяг видатків на виконання будівельних робіт залишиться без змін:** баланси відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 2.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – 3.8% та «мінус» 4.5% відповідно;
- **суттєве скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 13.9%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%. Водночас керівники підприємств транспорту продовжують прогнозувати збільшення кількості зайнятих;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства** високими темпами: баланси відповідей – 86.1% і 63.9% відповідно (у III кварталі 2020 року – 89.5% і 63.2% відповідно) (графік 6). Усі респонденти підприємств торгівлі прогнозують зростання цін на продукцію власного виробництва. На думку респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 72.2% та 71.4% відповідно (у III кварталі 2020 року – 54.1% та 62.2% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти назвали недостатній попит, брак обігових коштів та занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

Зросли очікування щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Більшість респондентів, які планують брати банківські кредити (54.3% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів знизилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

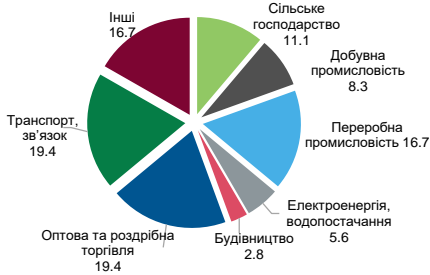
97.2% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

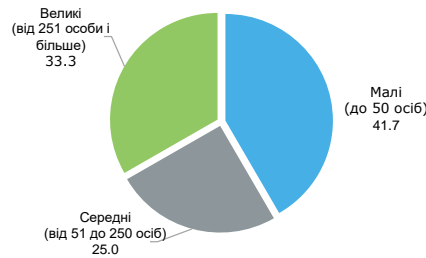
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 13.9% (у III кварталі 2019 року – «мінус» 5.3%), у цілому по Україні – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** суттєво скоротився і є нижчим, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 22.2% (у III кварталі 2019 року – 5.6%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – 2.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

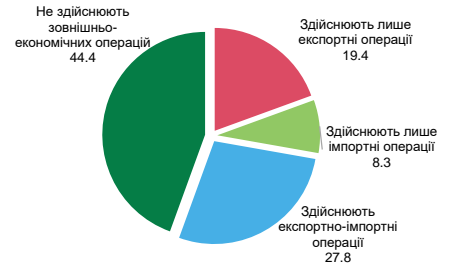
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

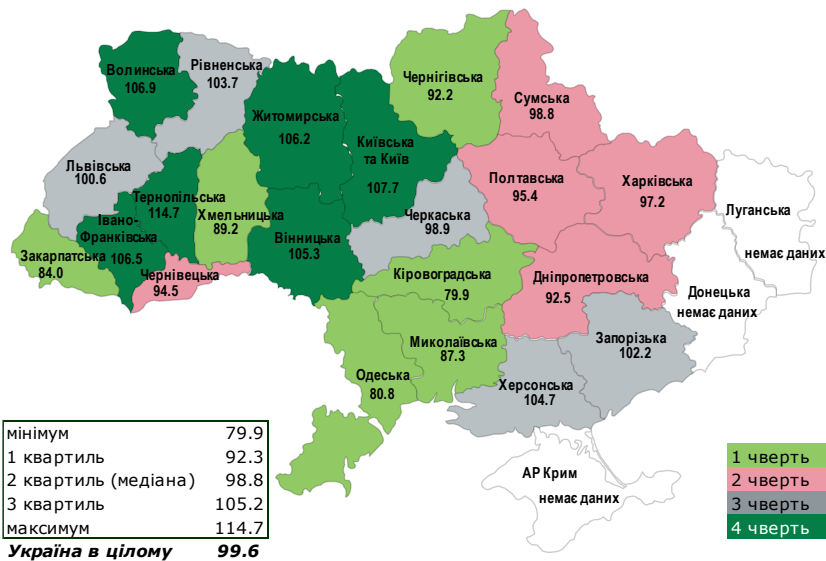

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 06–30 листопада 2020 року;
- опитано всього 36 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

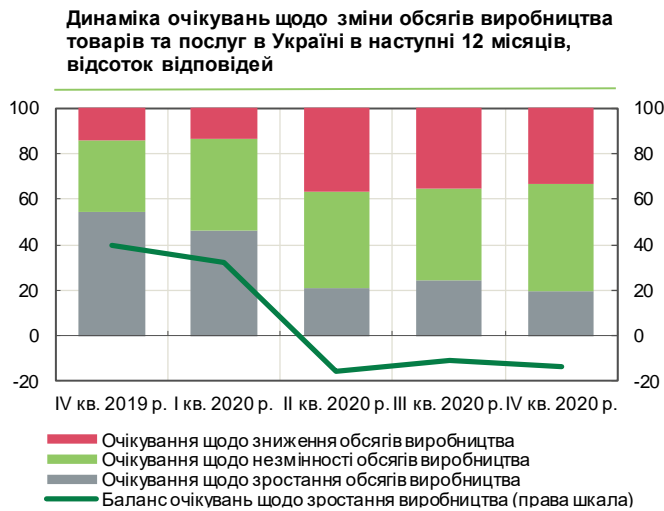
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	27.0	38.9	16.7	13.2	2.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	35.1	33.3	15.8	28.9	22.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	25.0	12.1	5.6	-2.8	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	33.3	22.9	2.7	10.8	2.9
кількості працівників	8.1	0.0	-15.8	-13.9	-25.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

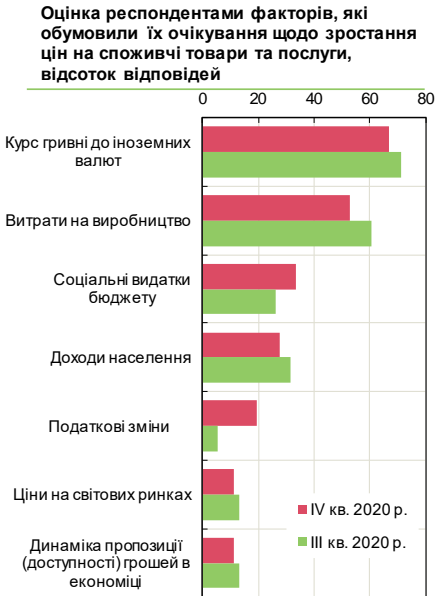
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

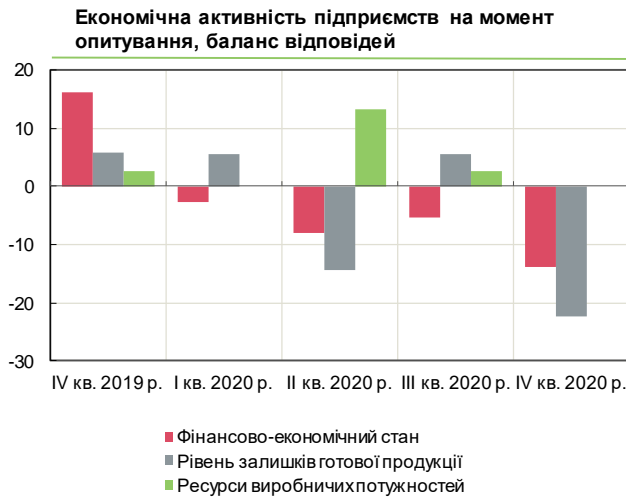
Графік 1

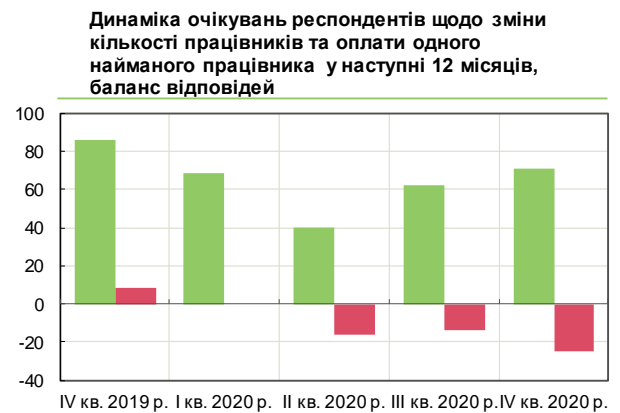
Графік 2

Графік 3

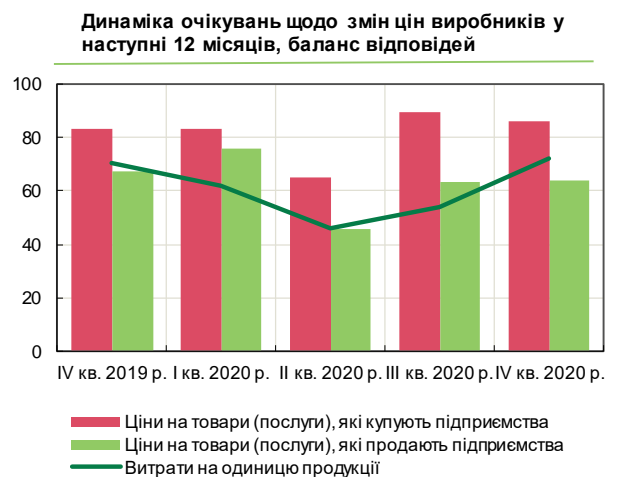
Графік 4

Графік 5

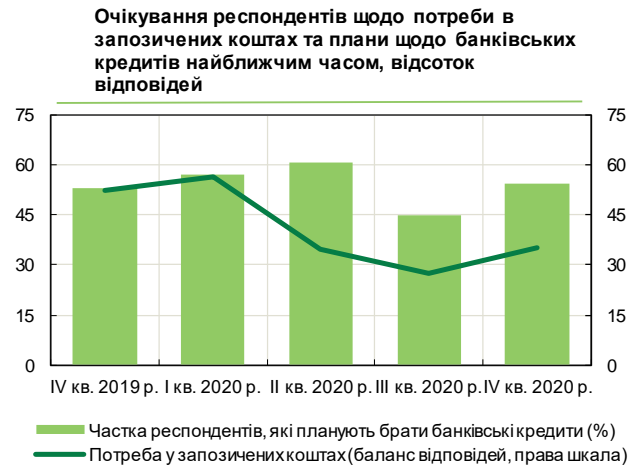
Графік 6

Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

